

Rhodos-reis

Dag 1

Eerst moesten we de toelichting van de hostess afwachten. We kwamen al haast te laat, want dat we dringend aan verlof toe waren mocht blijken: we hadden de wekker gezet en prompt waren we terug in slaap gevallen. Gelukkig waren we net op tijd voor ontbijt en de ontvangst van de hostess.

Vervolgens alles regelen om een autootje te huren dat we de hele week wilden gebruiken en dan trokken we naar de oostkant van het eiland. We reden onder Rhodos-stad door richting oostkust. We hielden voor het eerst halt bij de 'Anthony Quinn Bay'. Langs de kant van de weg, vanaf de parking naar de baai had ik al geluk. En wel iets wat ik voor heel bijzonder hield: ***Ophrys regis-ferdinandii***. Toevallig prijkte die ook op de kaft van een boek dat ik bij had over de orchideeën uit Rhodos en Karpathos. De Koning Ferdinand's Ophrys was echt wel een heel andere Ophrys dan wat ik kende vanuit de Benelux. De baai was wel erg mooi en om toch maar weer een specialere foto te kunnen maken met net niet die steiger en net niet dat hoopje aangespoelde rommel op het strand, klom ik wat tegen de begroeiing omhoog. Bleek dat ik midden tussen de orchideeën zat. Nu zag ik ook ***Ophrys sicula*** en ***Anacamptis pyramidalis***. Gelijk kon de dag al niet meer stuk.

Ophrys regis-ferdinandii

Ophrys sicula

Anacamptis pyramidalis

Na de Anthony Quinn's Bay trokken we verder richting Lindos. Daar kwamen we al te laat toe om de ruïnes te bezoeken. Ook daar had Bart ons voor verwittigd. Maar de vrouwtjes werden verwend met een ijsje en zo kon ook hun dag niet stuk! Bang om 's avonds op onverlichte wegen te moeten rijden en niet goed inschattend wanneer het net donker zou worden, besloten we terug te keren en ter hoogte van Kolymbia de baan te kiezen die het eiland dwarst. Langs de kant van de weg trok **Serapia bergonii** mijn aandacht. Ik vond aanvankelijk slechts één exemplaar en opvallend veel aangevreten planten. Er zwierven daar massa's geiten. Later zou blijken dat het hele eiland vol zit met geiten, die soms achter afsluitingen vertoeven, soms evenwel los lopen en je vindt er dan ook af en toe ééntje die slachtoffer van het verkeer is geworden. Naast die Serapia ook enkele nog ongedefinieerde **Ophryssen**. Maar ook weer **Ophrys sicula** en **Ophrys regis-ferdinadii**

Dag 2

De tweede dag zouden we het uiterste zuiden bezoeken. We volgden de westkust. Tot aan de luchthaven was de bebouwing vrij dicht. Er werd ook opvallend veel bijgebouwd. Iets voorbij de luchthaven aan het plaatsje Saraoni waar we gisteren uitkwamen na het eiland te dwarsen, werd het weer allemaal 'nieuw' te verkennen terrein. De eerste halte hielden we bij het oude kasteel 'Castellos'. Het is een ruïne van een kasteel uit de Middeleeuws-Byzantijnse periode. Ons viel daar vooral het prachtige panorama over de zee op. Duidelijk destijds strategisch gekozen. Vanzelfsprekend vonden we er ook orchideeën; Weer enkele zelfde soorten die we eerder vonden, maar daar ga ik jullie niet meer mee vervelen. Hier viel ***Ophrys phryganae*** mij als eerste nieuwe vondst op.

Ophrys phryganae

Ophrys dodekanensis

Ophrys vernixia subsp.orientalis

Even voorbij het dorpje Kritinia, langs de kant van de weg **Ophrys dodekanensis** en **Barlia robertiana**. Eigenlijk waren we niet van plan daar te stoppen, maar je kon er gewoon niet langs want de **Barlia** prikte op ooghoogte op de berm langs de kant van de weg. Tot vervelens toe! We vonden ook eerder gevonden soorten. En ik mag nu al stellen dat onze eerste vondst wellicht de breedst verspreide soort op dat moment zou blijken, want **Ophrys regis-ferdinandii** vonden we letterlijk op alle plaatsen. Een volgend doel was Monolitos en vooral dan het Skiadi klooster. Het ligt binnen de omwalling van een kasteel, wat boven op een puntige rots is gebouwd. Een prachtige omgeving. Ons Ann waande zich in de riddertijd tot er plots een Grieks Orthodoxe priester uit een opening opdoemde. Een luide gil deed die man haast uit het lood slaan. Dat heb je als fantasie en werkelijkheid elkaar zo bruusk kruisen.

Mijn geluk kon niet op. Op de parking had ik weer prijs, weer een nieuwe **Ophrys. Ophrys ...**

Monolitos

De weg krulde vervolgens omlaag om dan in een rechte lijn langs de kust richting zuiden te rijden. Vanaf Apolakkia heb je rechts de zee en links heuvels begroeid met allerlei bloeiende kruiden en overal zie je geiten. Ik zou en moest nog eens stoppen. Een kwartiertje in de phrygana moest men me gunnen. Amper enkel tientallen stappen liep ik en ik vond alweer orchideeën.

Nu vond ik ***Orchis papilionacea subsp. heroica*** als nieuweling. Laat in de namiddag bereikten we ons einddoel. Het Prasonissi schiereiland. Langs die weg zagen we heel wat militaire activiteit, we bleken, langs een opleidingskamp te zijn gereden. Plots zagen we enkele mensen op hun knieën achter een fotoestel zitten. Dat moesten wel orchideeënspotters zijn! Het bleken Duitse liefhebbers te zijn. Op dat terrein vonden we zowat alles wat we eerder elders aantroffen. Maar ook een ***Orchis papilionacea*** variëteit met een witte lip! En enkele orchideeën die we nog niet eerder vonden, zoals ***Ophrys cretica subsp. beloniae***, ***Ophrys mammosa***, ***Serapia orientalis subsp. carica***.

Dag 3

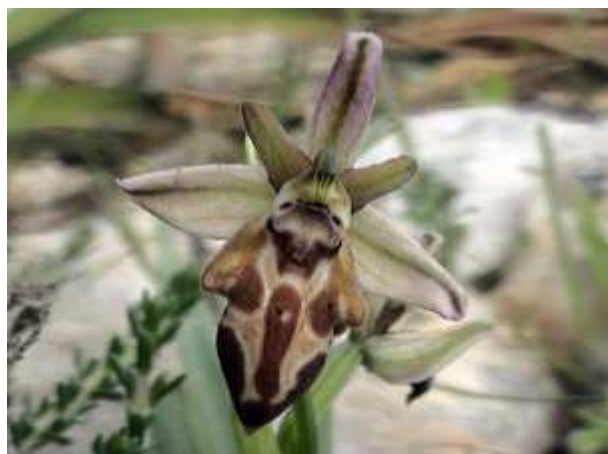
Ik had moeten beloven 'dat woord' niet in de mond te nemen. We zouden de oude stad Rhodos bezoeken. We parkeerden langs de kant van de haven, aan de Arnaldou Gate en liepen de hele dag door de kleine straatjes van de binnenstad, van de nieuwe stad en langs de boten in de haven. Een prachtige vestingstad overigens. Hier en daar lijkt het wel een bouwwerf. Maar de resultaten van de restauratie mogen gezien worden.

Alles straalt een rijkdom uit die destijds toch wel enige uitstraling moet gekend hebben. De bestrating, de bouwstijl, de doordachte verstevigde burchtgracht. Een ongelooflijk staaltje van werkkraft om dat alles zo te construeren. Dat er overigens uitvoerig gestreden was om deze stad was ook duidelijk te zien. Overal waar je liep lagen oude kanonskogels. Stenen sferen tot een halve meter in diameter, ik vraag me af hoe die soldaten er uit hebben gezien, die de kanonnen geladen hebben.

We waren dus voor het begin van het toeristische seizoen. Wat resulteerde in tavernes, waar men je begroette met de boodschap, dat je drinken kon krijgen, maar nog geen eten, 'Ze waren nog maar net open en alles was nog niet ingekocht.' Overigens de prijzen vielen ons ook op.

Hoog !!! Geen koopjes-eiland ! Later hadden we het er over met de hostess van het hotel, overigens een Vlaamse met massa's energie. Ook

Coralie was het niet ontgaan. Ze had haar Griekse baas in België meegenomen, naar enkele toeristische plekjes in Brussel, Antwerpen en Brugge en daar geconfronteerd met de handelsprijzen; die lagen lager dan in Rhodos...

***Ophrys species 01, mogelijk
kleurvariëteit van Ophrys cretica*** ***Ophrys cretica subsp.beloniae***
subsp.beloniae

Ophrys mammosa

Als me iets negatiefs opviel, dan was het wel het drukke en lawaaierige verkeer in de oude binnenstad. Van achter elke hoek draaide er een brommertje. Bang om er eentje te missen hoefde je overigens niet te zijn.

Want lawaai maakten ze om ter meest. We dronken een cappuccino op één van de gezellige pleintjes en prezen ons gelukkig dat we zo vroeg op het seizoen dit bezoek gepland hadden. In het hoogseizoen, zou je er vast over de koppen moeten lopen. Immers naast de gewone toeristen op het eiland, dropte men er dagelijks enkele cruiseschepen vol jappers of andere rijkards.

We reden naar huis en concludeerden dat we eigenlijk nog wel een uurtje hadden voor donker. Vandaar dat we besloten het nabij gelegen Filermos te bezoeken. Daar vingen we weer bot. Blijkbaar was het een algemene regel op het eiland om na 15:00 alle musea of toeristische bezienswaardigheden af te sluiten. Er restte ons niets dan een wandeling tot het grote kruis, achter aan de kruisweg. En ik weet het ik mocht het niet uitspreken die dag, maar het was mijn echtgenote die hem zag staan en me riep, dus kan ik er niet aan doen... ***Ophrys rhodia***, een uitgebloeide ***Ophrys vernixia*** en enkele orchis species die in knop stonden langs de parking.

Ophrys episcopalis

Ophrys omegaifera

Ophrys tenthredinifera

Ophrys iricolor subsp. villosa

Dag 4

Dit moest 'De Orchideeëndag' worden. Reeds thuis hadden we afgesproken dat het een familiereis was, maar op zo'n orchideeëneiland, op dat moment van het jaar mocht ik de kans orchideeën te zoeken niet voorbij laten gaan. Zoals je al kon lezen, eigenlijk had ik nog geen reden tot klagen gehad, overal waar je stopte vond je orchideeën, zelfs op de parking van een toeristische trekpleister. De vrouwtjes hielden die dag een koopjesjacht, daar hadden ze mijn hulp echt niet voor nodig.

Het was de eerste echt snikhete dag. Want de voorbije dagen was het van koel bewolkt tot gisteren gematigd maar steeds bewolkt aangenaam wandelweer. Deze dag was dus erg warm en zelfs zonder veel inspanningen liep het zweet over mijn rug. Wat dat in de zomermaanden moet zijn, is moeilijk in te beelden.

Thuis had ik het gebergte Oros Profitis Ilias uitgekozen als doel om orchideeën te gaan zoeken. Volgens de beschrijvingen die ik vond moest het daar het orchideeënrijkst zijn. En dat was het ook. Gewoon onbeschrijfelijk. Ik vond meermaals plaatsen waar je letterlijk je voeten niet kon zetten, zonder op een orchidee te trappen.

Ik reed via het westelijke plaatsje Salakos, richting Kopi en Nani. Iets voorbij Salakos bevindt zich rechts van de weg een panoramisch uitkijkpunt, waar je een mooi vergezicht hebt tot aan de kust. Ik parkeerde mijn wagen en dacht; "Laat me als opwarmertje even de tegenovergestelde zijde van de weg beklimmen." En alle voorspellingen werden al direct bewaarheid. Ik vond er massaal veel **Serapias**, één exemplaar van **Orchis anatolica**, enkele **Barlia robertiana**, **Ophrys sicula**, ...

Maar ik realiseerde me dat ik nog niet op mijn eindbestemming was. Ik reed verder. Rechts langs de weg vond ik een fruitboomgaard en links dennenbossen. Een mooi bospad was erg uitnodigend. Ik stopte weer. De bodem van het dennenbos leek volledig bedekt met kleine cycloampjes. Maar ik vond er ook **Ophryssen**, spikes van ***Limodorum abortivum*** en ***Neotinea maculata***. Hier naast nog tal van andere bloeiende planten, die allemaal nieuw waren voor mij, maar zeker niet moesten onderdoen voor de orchideeën qua schoonheid.

Neotinea maculata

Iets verder moet je rechts richting Profitis Ilias. Links van de weg vond ik duizenden orchideeën. Ik zat quasi constant op mijn knieën. En trof er ook verschillende Duitsers, eigenlijk opvallend, wellicht toevallig elke orchideeën�iefhebber die ik zag was een Duitser. Ik geraakte met enkele aan de babbel en werd overspoeld met tips van vindplaatsen. Ik besef nu dat ik met een verlof van een maand nog niet had toegekomen om alle plaatsen uit te kammen. Het werd pas helemaal duidelijk aan het einde van de dag, toen bleek dat ik amper één tiende van de voorgenomen oppervlakte had betreden. Maar de oogst was ongelooflijk. Op zeker moment koos ik ervoor het zoeken te staken en het voorgenomen parcours gewoon eens af te rijden. Kwestie van een totaalbeeld te krijgen van deze berg als vindplaats. Ik reed eerst tot aan het Childers Camp, waar ik vanuit de auto zelfs orchideeën ontdekte. Vervolgens reed ik verder tot het plaatsje Profitis Ilias. Met de oude hotels, maar daarover later meer. Via Apollona keerde ik terug naar Salakos.

Orchis papilionacea

Orchis papilionacea

Dag 5

Deze dag was weer voorbestemd voor de meer toeristische bestemmingen. We vertrokken en reden door 'De Vlindervallei'. Op dit moment van het jaar zijn er helemaal nog geen vlinders. Maar de omgeving was opvallend groen, met een stroompje en verschillende watervalletjes, best mooi. Volgens de hostess is het de koelste plaats van het eiland. In de zomer een echte verademing. Ook vandaag was het erg warm en volledig windstil in de vallei, dat gaf wat extra lucht. We reden verder langs enkel kronkelende wegen, door het binnenland. De verhalen die ik de avond ervoor in het hotel had aangehaald betreffende de schoonheid van Profitis Ilias, hadden Martine en Ann nieuwsgierig gemaakt. We reden dan ook terug richting het gebergte.

Vanaf Kolombia draaiden we aanvankelijk naar Archipoli. Net voorbij die afslag zag Martine vanuit de weg wat ze beschreef als 'donker purperen kaarsen'. Dat maakte me natuurlijk benieuwd. Het bleken een aantal **Serapias** te zijn, welke haast tegen elkaar relatief hoog oprezen uit een stenige ondergrond. Vlak bij ook **Orchis papilionacea subsp. heroica**, maar ook enkele afwijkende vormen. Een haast volledig witte lip. En een bloem die alle tekeningen had van de normale vorm, maar waar de fond egaal witachtig was, behalve in de strepen zat er haast geen rood in de bloemen. En de belangrijkste vondst van de dag **Orchis italica** vonden we daar voor het eerste. Verderop zouden we nog exemplaren vinden. Ook erg veel **Limodorum abortivum** spikes, maar ook hier waren we voor **Limodorum** waarschijnlijk twee weken te vroeg.

*Iets voorbij Kolumbia vonden we een veldje met diverse vormen van **Orchis papilionacea**. Deze leek wel erg af te wijken. Later vond ik de vermelding **Orchis papilionacea variëteit schirwanica**. Wellicht is dit zo'n variëteit.*

*We vonden verschillende populaties van **Ophrys sicula** vaak met afwijkende lip. Hier een exemplaar met de donkere kleur van de lip ook in de sepalen. Veel meer dan een gril van de natuur is dat niet.*

We reden verder de berg op en stopten aan 'Agios Nikolaos Fountoukli', een klein kerkje met de mooiste originele fresco's uit de 14^e eeuw. Het lag er wat verlaten bij aan de rand van het bos. Het verwonderde me eigenlijk, net als op andere plaatsen had je de vrije loop en stonden er kleine koperen olielampen, kleine schilderwerkjes, kaarshouders en andere kleinoden klaar voor het grijpen. Eigenlijk een bijzondere situatie te zien dat er zo'n lage criminaliteit is op het eiland, dat men waardevolle dingen onbewaakt achterlaat zodat iedereen er van kan genieten.

Helemaal boven aan de berg troffen we de oude hotels uit de periode dat de Italianen heersten over het eiland. Een enthousiaste herbergier vertelde ons het verhaal van de omgeving. Het mooie hotel waar de adel en hogere militairen verbleven, was men aan het restaureren. Men wil vooral het restaurant terug in dienst gaan nemen. Het tweede hotel iets verderop zou vooral vrouwen van lichtere zeden gehuisvest hebben, waar de mannen vanuit het andere hotel op bezoek gingen. Er was ook het profitis Ilias kerkje, maar dat is haast vanzelfsprekend, want in Rhodos lijkt wel achter elke hoek een kerkje te staan.

Orchis anatolica

Orchis anatolica alba

Orchis anthropophorum

Orchis italica

Orchis lactea

Orchis morio subsp. picta

Helemaal boven op de berg, stond een wel erg mooie, spijtig genoeg vervallen villa. Daar zou Mussolini verbleven hebben. Hij was van daaruit heerser over een twaalftal eilanden die destijds als provincie bij Italië waren ingelijfd. Vanzelfsprekend ook hier weer langs de kant van de weg ***Orchis provincialis*, *Neotinea maculata*, *Orchis laxiflora***, en enkele ***Ophryssen***.

Tenslotte reden we weer over Salakos richting Ixia. In Salakos stopten we ook nog voor een typische koffie, die kostte daar overigens opvallend minder als aan de kust. Maar bestaan zo'n verschillen hier ook niet...? De waard bracht ons spontaan elk een ouso. En gelukzak dat ik ben, noch Ann, noch Martine leken dit te lusten. Gelukkig kende de auto de weg naar huis op automatische piloot.

Dag 6

Op dag één hadden we reeds vluchtig kennis gemaakt met Lindos. Nu was het weer het doel van de dag. Maar deze keer vertrokken we al erg vroeg, om zeker de middeleeuwse burcht te kunnen bezoeken. Elke dag leek de temperatuur te stijgen. Om tien uur 's morgens leken al heel wat mensen de schaduw op te zoeken. Enkelen gebruikten hun regenscherm dat ze eerder in de week klaar hielden voor de dreigende wolken nu als zonnenscherm. Behalve het in renovatie zijnde slot, met zijn wederom prachtige ligging en mooie panorama's had het dorpje zelf ook wel wat de bieden. De huisjes zijn allemaal wit geschilderd en de smalle kronkel straatjes nodigen uit om het stadje te doorkruisen. Her en der vind je goudsmiden, souvenirwinkeltjes, ijssalons, eeterrasjes en kledingshops

Het belangrijkste deel van de stad is autovrij. Het klinkt gek in die kleine smalle straatjes, waar men de toeristen op de rug van ezeltjes boven naar de ingang van het slot brengt, maar er konden auto's rijden. Hier en daar vonden we zelfs een garage of auto op een binnenkoer; je vroeg je af hoe ze ongeschonden door de straatjes geraakten.

Na de middag reden we verder de grote weg langs de oostkant van het eiland naar het uiterste zuidpunt. We hadden immers opgemerkt dat we de eerste dag daar een kort stukje weg hadden gemist. Op vraag van Ann stopten we even op een verlaten strand. Een half uurtje liepen we genietend van de zachte zeebries langs de rand van de zee. Gevolg; Ann zag zo rood als een kreeft. Wel erg verraderlijk die zon en dat zuchtje wind.

Ophrys attaviria

Ophrys leucadica

Ophrys parvula

Ophrys cornutela

Ophrys rhodia

Anacamptis pyramidalis semi-alba

Onderweg stopten we nog enkele keren en vanzelfsprekend vonden we weer enkele orchideeën. ***Ophrys lutea*, *Serapias orientalis*, *Anacamptis pyramidalis*, *Orchis papilionacea subsp. heroica*** ook ***Anacamptis pyramidalis semi-alba***

Dag 7

Alweer de laatste dag. Het enige stukje binnenland waar we nog geen kennis mee gemaakt hadden was de hoogst berg op het eiland. Als je langs de westkust vanuit het zuiden naar Ixia reed was het Oros Attavyros al overheersend, maar er liep geen weg over de top. Eigenlijk was er vooral de geasfalteerde weg die heel die berg omcirkelde. Er was geen tijd voor, maar wie niet tegen de inspanning opzag en goed te been was, zou er vast heel wat moois kunnen ontdekken. De omgeving rond Embona is gekend voor de wijngaarden. In Embona zijn dan ook enkele gekende wijntavernes en Emery-kelders. Die bleken zo vroeg op het seizoen evenwel nog gesloten.

Ophrys reinholdii

Serapias orientalis

Limodorum abortivum

Ophrys holoserica

Orchis provincialis

Ophrys ferrum-equinum

Ophrys lucis

Dag 7

Dat wil zeggen een weekje Rhodos zat erop.

Resultaat; enkele kilo's zwaarder, een iets bruiner tintje, weer even wat stress kwijt gespeeld en klaar om er terug tegen aan te gaan. Maar het belangrijkste: ongeveer 30 verschillende orchideeënspecies gevonden en een massa prachtige indrukken die in mijn geheugen gekrast staan over een zeer mooi eiland.